

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. An impeditus adire Episcopum pro suis casibus reservatis possit
absolui à quocumque Confessario exposito cum obligatione comparendi
coram Episcopo? Et in §. ultimo hujus Resolutionis explanatur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

28. & 38. Ed, quod in Decreto Clementis VIII. disponitur, saltem Sacerdotes, & simplices Confessarios, seculares, & Regulares in Italia extra urbem degentes, quocumque existente impedimento ad eundem Sedem Apostolicam, vel Episcopum, cui reservatur casus, & in quacumque necessitate, (mortis articulo excepto,) non posse absolvere: nam id expressè decernitur in dicto Decreto, ut patet ex illis verbis ejusdem Decreti: *Nulla casu, etiam necessitate, vel impedimenti, nisi in articulo mortis.* Cum ergo Summus Pontifex sibi, & Episcopis reservetibus casus in dicto Decreto declaratos reservet etiam in casu necessitatis, præter mortis articulum nullus alius inferior absque delegatione poterit ab eisdem absolvere, saltem in Italia extra urbem: quia de Sacerdotibus tantum de Italia extra urbem Romam degentibus loquitur Decretum.

2. Verum affirmativæ sententiæ adhæret novissimè cum Cano, Soto, & Ledesma, Castri. Pal. tom. 4. tr. 3. disp. unic. punct. 15. n. 3. quibus adde Suar. tom. 4. disp. 30. sect. 3. n. 10. Alther. de cens. tom. 1. lib. 1. disp. 6. cap. 8. vers. *Fundamentum vero.* Filliuc. tom. 1. tr. 7. c. 10. n. 109. Henric. lib. 6. c. 9. n. 7. in *Glossa lit. N. Viguers de Sacr. q. 21. de excom. dub. 3. n. 48.* & alios. Probat: quia reservatio, ob bonum charitatis introducta, non debet in detrimentum charitatis cedere: cederet autem in grave charitatis detrimentum, & in animarum non leve periculum, si eo casu non posset Parochus ab eo peccato absolvere. Credendum ergo est, eam facultatem esse illi à Pontifice concessam. Neque obstat Concilium asserens, nihil posse extra articulum mortis Sacerdotes in casibus reservatis: quia hoc intelligendum est per seculum, si à jure, vel ex privilegio concedatur, sicuti Suar. existimat concessum esse, non solum Episcopis, sed etiam Sacerdotibus inferioribus, quoties Pontifex adire non potest: & instat tempus communicandi, ex text. in c. *Nuper. de sent. excom.* ibi à *sua absolvatur Episcopo, vel proprio Sacerdote*, ubi *Glof. infert: Ergo simplex Sacerdos potest absolvere.*

3. Ex his patet responsio ad argumentum P. Vasq. desumptum ex Trident. Ad aliud verò ex Decreto Clementis VIII. respondetur, non obstat: tum, quia per Decretum prohibetur tantum absolutio à reservatis prætextu privilegiorum, & indultorum: tum, quia debet intelligi, ut Trident. scilicet, ut extra mortis articulum, directè, & proprio jure Sacerdotes inferiores non possint absolvere à reservatis Papæ, & Episcopis in illo Decreto contentis: seculis autem indirectè, & ex tacita commissione propter vitandum periculum animarum, juxta c. fin. *de pœnit. & remiss. c. Mulieres, c. Sacro de sent. excom.*

4. Ego verò, ut meam sententiam promam, primà opinio mihi videtur probabilior, & magis conformis Concilio Tridentino, & Decreto Clementis VIII. Affirmativam autem sententiam non audeo, tanquam improbabilem damnare. Vide, præter Doctores citatos, Baunym in *Theol. mor. tom. 2. disp. 3. q. 32.* & Tanner. tom. 4. disp. 6. q. 10. *dub. 6. n. 112.* ubi sic ait: [Similiter, si excommunicatus excommunicatione Papæ reservatus, propter legitimum impedimentum, Papam, aut alium ab eo facultatem habentem, adire non possit, potest absolvere Episcopus: quod si nec Episcopum possit adire, Parochus, eoque deficiente, quis approbatus Confessarius.] Ita ille.

RESOL. XVIII.

An impeditus adire Episcopum pro suis casibus reservatis possit absolvi à quocumque Confessario expo-

sto cum obligatione comparandi coram Episcopo? Et in §. ultimo hujus Resolutionis explanatur, quid facere debeat absolutus ab inferiori etiam extra articulum mortis à culpis Episcopo reservatis ob accessum ad eundem Episcopum difficilem. Ex p. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 11.

§. 1. **A**D hunc casum affirmativè respondet Castri. Pal. tom. 4. tr. 23. disp. unic. punct. 15. §. 4. n. 3. ubi sic ait: [In casibus autem Episcopo reservatis, non audeo Suar. disp. 30. sect. 3. concedere hanc facultatem, eò quod recurrit ad Episcopum facilius sit, quàm ad Pontificem. Et præterea de casibus Pontificiis sunt jura concedentia hanc facultatem proprio Sacerdoti, cum non potest Pontifex adire: quod non invenitur in casibus Episcopo reservatis. At Canus *relect. de pœnit. 5. p. fol. 108. §. Secunda conclusio. Sot. in 4. disp. 18. q. 2. art. 5. ad 1. Ledesma 2. p. 4. q. 8. art. 3. dub. 3. concl. 7.* & idem Suar. disp. 31. sect. 3. generaliter loquuntur de casibus reservatis, & affirmant, quoties ex aliqua gravi causa omitti non potest Communicatio, posse inferiorem Sacerdotem à reservatis absolvere. Movent tamen prædicti DD. hanc absolutionem esse indirectam: siquidem inferior Sacerdos non est propriè Judex illorum peccatorum, & obligationem subit pœnitens coram superiore comparandi. Sed hoc videtur satis consequenter dictum, aliàs jurisdicção ob necessitatem inferiori Sacerdoti communicaretur. Credo igitur, & Judicem esse, tametsi pœnitens obligationem habeat comparandi.] Ita Palaus, cujus sententiam sustinet Henric. lib. 2. c. 15. n. 3. in *Glossa lit. L. & c. 10. n. 4.*

2. Probat potest etiam hæc opinio: quia etsi ratiùs contigit, ut quis sit impeditus adire Episcopum, & inferiores Prælatos: quia inferior Prælatos propinquior esse solet; nihilominus sapè accedere potest legitimum impedimentum accedendi ad Episcopum, aut alium Prælatum inferiorem reservatorem, & timeri probabile periculum animæ ex dilatione pœnitentiæ, & absolutionis: ergo concessio in jure facta Episcopis, & aliis inferioribus, quoad censuras, & casus Papales in casu legitimi impedimenti, extendenda est etiam ad Parochos, & alios Confessarios respectu censurarum, & casuum Episcoporum reservatorum, ubi ad Episcopum non est facilis aditus, vel non sine gravi incommodo, & mora, & ex dilatione pœnitentiæ, & absolutionis imminere potest animæ periculum: etenim, cum eadem rationes allatæ in reservatis Papæ suo modo locum habeant etiam in reservatis Episcopis: ubi ad illos difficilis est aditus, censeri debet eadem juris dispositio; imò (subdit Henric. lib. 6. c. 15. n. 4. in *textu*) fortior ratio concedit in casu impedimenti Parochi casus Episcopi, quàm Papæ. Confirmat idem Henric. in *textu*, & *Glossa lit. A*: quia ita rationabiliter præsumitur Episcopi, vel alterius Prælati reservatoris voluntas, non quidem ex rati habitatione de futuro (quæ non prodest ex Navarro in *Manual. c. 9. n. 5.* Soto in 4. disp. 18. q. 4. art. 3. & aliis ab eodem Henric. allegatis.) Sed, quia, dum Summus Pontifex, vel Episcopus reservat, inest ea tacita conditio, & concessio, (quæ videntur ipso jure explicari,) & adest tacita rati habitio, de præsentibus, quæ sufficit, ut tradunt prædicti DD. & alij.

3. Sed, quia potest hæc scripta inveni hanc sententiam affirmativam doceri etiam à docto P. Marchant. in *Tribun. Sacram. tom. 1. tr. 2. tit. 4. c. 8. conclus. 3.* ejus verba per extensum apponam: sic ita aliter: [Quando non patet aditus ad Superiorem reservatorem, vel ejus delegatum, aut non nisi cum gravi difficultate, longa mora, aut detrimento potest inferior absolvere à casibus reservatis Superiori, im-

Sup. hoc in Ref. seq. & in to. 5. tr. 1. ex lita doctrina Ref. 195. In casu autem. & in Ref. 196. §. Non definit, & in dicto tom. 5. tr. 8. Refol. 14. figurat in figura vers. Et superius, & quamvis non plenè super hoc, sed absque obligatione comparandi, lege tamen hic supra doctrinam, Refol. 14. & figurat 17.

TON
PAPA
1811
III

Sup. hic
curiam
Ref. 195
in his
pro com
to in his
in dicto
tr. 8. d. 10
§. alij
tam. 11
alij
no. 11
geant
uffine
com. 11
Ref. 195
geant
§. 3. in
præter
cas lege
cum per
tam. 11
ceram
§. 3. in
no.

posito penitenti onere comparandi tempore opportuno, & cessantibus impedimentis, coram Superiore aut ejus delegato, sive, ab illo facultatem absolvendi à reservatis habente. Hoc omnino à jure communi concessum censeo ob rationes in Canonibus variis sparsim expressas.

4. Ex quibus omnibus, sic in re practica formo argumentum: Eadem est formaliter ratio recursus ad Episcopos, vel Superiores, aut eorum delegatos pro peccatis, & censuris reservatis, quæ est recursus ad Sedem Apostolicam pro iisdem: sed Pontifex declarat in Canonibus, eos, qui ex impotentia, aut gravi difficultate (ut sunt mulieres, valetudinarij, delicati, senes, impuberes, pauperes, &c.) non possunt adire Sanctam Sedem, posse ab Episcopis absolvi: ergo pariter, qui similibus præpediti non possunt adire Episcopum, vel ejus delegatum, poterunt ab inferiore absolvi, maxime cum onere comparandi, & dato juramento de satisfactione, & obedientia, de quibus statim latè, & distinctè.

5. Ratio verò est: quia pia Mater Ecclesia in suis Decretis, & reservationibus non potest censeri vel obligare ad aliquid moraliter impossibile, vel quod in grave detrimentum spirituale animarum, aut etiam temporale personarum vergit, ut ex istis declarationibus constat. Non est verò interdum minus impossibilis, aut in grave detrimentum animarum, vel etiam personarum, recursus ad Episcopum, vel ejus delegatum, quam ad Sanctam Sedem, et si talis impossibilitas, vel necessitas, sive periculum, non sit tam frequens: unde Confessarij prudenti æstimationi ista sunt relinquenda.

6. Ex quibus infero primò, potestatem absolvendi, quæ à reservatis in hujusmodi necessitatibus, vel periculis inferiores absolvent, esse directam, quamvis interpretativam, & onerosam: adeoque mihi semper vili sunt minus consequenter loqui asserentes, inferiores Sacerdotes in dictis casibus directè à non reservatis, indirectè verò à reservatis absolvere: cum reverà directè ex potestate interpretativa, & onerosa absolvant, quæ eis ex declaratione juris communis tunc concessa censetur ratione declarata: necessitatis, vel impedimenti sufficientis in similibus casibus, & causis. Hæc omnia Marchant. loco cit. qui postea quæst. 9. concl. 2. adducit causas, quibus licet inferiori absolvere à reservatis, ut videlicet, quando quis sine nota, scandalo, infamia, diæteris, suspitionibus, aut similibus, non potest à Communione, Missæ celebratione, Sacramentorum administratione abstinere, nec habet tunc ad manum aliquem, qui à peccatis reservatis absolvat: imò in omni casu, *Ne pro dilatione penitentia periculum imminet animarum*, ut habetur lib. 5. Decret. tit. 39. c. 16.

7. Ratio est: quia Ecclesia per reservationem non censetur suos subditos in aliquod animæ gravamen, vel periculum velle, aut præcipitare, aut in illis eos relinquere absque sufficienti subsidio, maxime cum virtus tota, & finis reservationis æquivalenter in isto onere comparandi, aut satisfaciendi servetur, non tantum in politia externa; sed in obligationibus strictissimis in foro conscientie. Et hæc omnia satis probabilia, & tuta existimo; & maxime notentur à Confessariis: quia in Authoribus non passim obvia, sed in praxi quotidiana: licet etiam probabiliter contrarium asserat Fernandez à Castro Palao, ubi supra citatus, cui adde Altherium de censuris, tom. 1. disp. 6. vers. *Si quis postulet*. Filliucius tom. 1. tract. 7. cap. 10. num. 289. & alios.

8. Notandum est tamen, quòd aliqui asserunt, quòd stando in opinione affirmativa, absolutus ab inferiore, etiam extra mortis articulum à culpâ Episcopo reservatis, ob accessum ad eundem Episcopum dif-

ficilem, non remanet obligatus se præsentare eidem ut denuò illa peccata reservata, jam ab inferiore absoluta confiteatur, & ab eisdem denuò absolvatur: cum nemo bis teneatur subijcere clavibus eadem peccata semel ritè per sacramentalem absolutionem remissa. Sed si remanet aliqua obligatio se præsentandi Superiori in tali casu, id non erit, ut denuò peccatum à Superiore per absolutionem auferatur quoad culpam; sed solum, ut eidem Superiori exhibeatur debitus honor, conservetur vigor Ecclesiastica disciplina; & conveniens ab eodem Superiore, ut pote prudentiori Judice, adhibeatur medicina: & etiam præscribatur major satisfactio quoad Deum, vel proximum, si ab inferiore minus benè id factum fuerit. Ob has enim causas fortasse tanquam probabile sustineri potest in dicto casu absolutum ab inferiore à casibus reservatis etiam sine censurâ, tene-ri se præsentare Superiori, quam citius poterit. Ita Bossius de jur. Episcop. disp. 1. dub. 15. n. 163. ex Vasquez in 3. part. tom. 4. q. 91. art. 3. dub. 8. n. 8.

RESOL. XIX.

An si aliquando non pateat aditus ad Episcopum pro casu reservato, possit Confessarius penitentem absolvere? Ex part. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 58.

§. 1. **N**egativè respondet Suar. in 3. p. tom. 4. disp. 30. sect. 3. num. 13. quia licet quoties non patet aditus ad Papam, vel Nuncium, nisi cum magna difficultate, & mora, possit Sacerdos inferior absolvere à casibus Papalibus. Non ita dicendum est de casibus Episcopalibus, quia jus commune ita statuit quoad casus Papales, non autem quoad Episcopales.

2. Sed hæc sententia mihi non placet, sicut de Cœlestino in Compend. Theol. moral. tract. 1. c. 23. num. 5. quia par interdum videtur ratio quo ad casus Episcopales, fieri enim potest, ut non minus sit difficilis aditus ad Episcopum, quam ad Pontificem, & adit nihilominus necessitas communicandi, vel celebrandi. Ita Cœlestinus, qui citat Gamacham in 3. part. D. Thom. de Sacrament. pœnit. c. 20. §. 1. verb. *Ceterum si per inadvertentiam*. Nec te terreat, amice Lector, auctoritas Patris Suarez, nam pro mea, & Cœlestini sententia stat novissime Jacobus Granado in 3. part. de Sacrament. contr. 7. tract. 10. disp. 7. num. 12. ubi nostram sententiam confirmat ex multis rationibus, ad illum, & non pigebit, ego enim brevitati studeo.

RESOL. XX.

An Penitentarius Ecclesie Cathedralis N. possit ab omnibus casibus reservatis ab Archiepiscopo absque ejus licentia & independenter ab illo absolvere? Et adducitur Cardinali testanti de aliqua re, si vergat in præjudicium tertij, minime credendum esse. Et docetur, consuetudinem legitime, plenè, & perfectè, atque concludenter probandam esse. Et advertitur, quod consuetudo non solum esse debet rationabilis, sed etiam legitime præscripta, ita ut per unum actum interrumpatur. Et probatur factum Prædecessoris non officere Successoribus. Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Ref. 11.

§. 1. **S**uppono ex declaratione Sacræ Congregationis, teste Barbosa Collect. 581. n. 24. Penitentiarium non posse absolvere à casibus Episcopo reservatis, nisi Episcopus hanc facultatem ei specialiter

Sup. hoc lege doct. nam Ref. seq.